

Alustatalouden faktat ja myytit -podcast

Jakso 23 Alustatalouden oppikirjaesimerkki - urheilupalvelu ja terveyshanke hyötyvät samasta datasta

Olympiakomitean digitaalinen urheilupalvelu Suomisport voi olla tuttu urheiluseuroissa pyöriville. Suomisport auttaa kuitenkin muitakin kuin liikkuja: palvelun dataa hyödyntää THL:n Puhti-hanke, joka muiden datalähteiden avulla pystytään luomaan arvioita kokonaisten kuntien hyvinvointiprofiileista. Miten tällainen yhteistyö sai alkunsa ja voisivatko yksityinen ja julkinen sektori tehdä enemmänkin yhdessä? Kun julkisesta palvelusta ei olla totuttu juuri maksamaan, millä rahalla uudesta digipalvelusta tehdään toimiva? William von der Pahlenin ja Timo Seppälän vieraina ovat THL:n johtava asiantuntija Timo Ståhl sekä Olympiakomitean digipäällikkö Juha Saapunki.

Puhujat: William von der Pahlen
Timo Seppälä
Timo Ståhl
Juha Saapunki

[musiikkia]

von der Pahlen: Tervetuloa kuuntelemaan Alustatalouden faktat ja myytit -podcastia. Mun nimi on William von der Pahlen, ja studiossa johtavana tutkijana ja johtavana aisaparina Etlasta ja myös opettaja Aalto-yliopistosta Timo Seppälä. Moi Timo.

Seppälä: Moi moi.

[musiikkia]

von der Pahlen: Mistä me puhutaan tänään?

Seppälä: Me puhutaan tänään urheilusta ja me puhutaan tänään terveydestä ja me puhutaan tänään hyvinvointipalveluista ja millä tavalla alustatalouden työkaluja voidaan hyödyntää näissä asiayhteyksissä. Tämä on mielenkiintoinen tarina. Mä itse muutama vuosi sitten, olisiko siitä nyt vuosi, puolitoista, luin mielenkiintoisen artikkelin Olympiakomitean sivuilta. Huomasin, että siellä julistettiin positiivista viestiä siitä, että millä tavalla Olympiakomitea oli lähtenyt hyödyntämään omien palveluidensa kehittämisen osalta alustatalouden ideologiaa. Siitä sitten päädyttiin oikeastaan siihen, että nähtiin, että tämä on hirveän tärkeä aihe ja tätä keskustelua voidaan hyvin laajentaa kattamaan näitä sote- ja hyte-palveluita.

von der Pahlen: Just niin. Meillä on tullut studioon aiheesta keskustelemaan THL:ltä Timo Ståhl, johtava asiantuntija ja tiimipäällikkö, ja Olympiakomitean digipäällikkö Juha Saapunki. Tervetuloa molemmille.

Saapunki: Kiitos.

Ståhl: Kiitos.

von der Pahlen: Niin tosiaan, luit artikkelin ja siinä puhuttiin Suomisport-alustasta. Suomisport-seurapalvelusta. Haluatko Juha alkuun pohjustaa vähän, että mikä tämä Suomisport on?

Saapunki: Joo. Suomisport on itse asiassa seurapalvelua huomattavasti laajempi kokonaisuus. Suomiportin perustarkoitus on tarjota liikunnan harrastajille ja urheilijoille helppo palvelukanava urheiluyhteisön tarjoamaan. Käytännössä tarkoittaa jäsenyyksiä, erilaisia tapahtumia, harjoitusryhmiä, kilpailuoikeuksia, niihin liittyviä vakuutuksia. Seurapalvelu on palvelu, jonka sisällöt on suunnattu etupäässä seuroille, mutta sen rinnalla on lajiliitoille soveltuva palvelukokonaisuus. Oikeastaan se, mitä haluaisin korostaa tässä yhteydessä, että ensisijaisesti me pyritään tarjoamaan helppo kanava liikkujille, liikunnasta kiinnostuneille ihmisille urheiluyhteisön palveluihin ja hyödyntää digitaalisia ratkaisuita.

von der Pahlen: Me puhuttiin tässä ennen jaksoa kanssa, että silloin kun itse vielä aktiivisemmin harrasti, tämä tuli silloin mun mielestä vasta markkinoille tämä Suomisport. Silloin se oli huomattavasti suppeampi kuin se vaikuttaa olevan nykypäivänä. Miltä Timo sun näkökulmasta tällainen Suomisport-palvelu kuulostaa, jos miettii etenkin hyte-palveluiden kehittäjä ja tätä näkökulmaa?

Ståhl: Kiitos. Mehän ollaan THL:ssä tehty tiivistäkin yhteistyötä Suomiportin kanssa. Me ollaan saatu Suomiportilta heidän lisenssidataa käyttöön, mitä me hyödynnetään alueilla ja kunnissa. Meillä on oma PUHTI-hanke, missä me kerätään järjestöistä ja yrityksistä dataa ja niiden perusteella esimerkiksi kunnan sisällä Helsingissä tehdään postinumeroaluekohtaisia näkymiä siitä, minkälainen hyvinvointiprofiili on sillä kyseisellä kunnalla. Me haetaan uusia tietolähteitä, mitä ei perinteisesti ole käytössä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Ne ovat silloin järjestöjen ja yritysten omistamaa dataa. Esimerkiksi Helsingin kaupunki saa tämän tiedon kautta nyt sitten näkymässä siitä, että

kuinka paljon eri postinumeroalueilla on organisoituun liikuntaan, vähän niin kuin kilpailuliikuntaan myös, olevia eri ikäisiä lapsia ja nuoria ja myös aikuisia. Se on uusi näkökulma taas kaupungin näkökulmasta siitä, että missä harrastetaan ja millä tavalla. Siinä mielessä se tiivis yhteistyö on meillä ollut jo aikaisemmin itse tämän Suomisportin kanssa. Kun mä katsoin tätä laajemmin tässä vähän aikaa sitten, huomasin että sillä kyllä potentiaalia laajemminkin väestön liikunnan edistämisessä sen myötä, että sieltä jatkossa ehkä vielä enemmän rupeaa löytymään niitä alueellisia ja paikallisia tapahtumia ja seuroja ja kontakteja. Kun mä pari vuotta sitten katsoin viimeksi sitä teidän palvelua, silloin ehkä ei se ollut niin avautunut vielä kansalaisille, mutta näyttää, että se on etenemässä siihen suuntaan. Mä näen, että siinä on aika paljon potentiaalia, koska väestön liikunnan lisääminen on kuitenkin haaste meillä, minkä kanssa me painitaan koko ajan myös täällä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen saralla.

Seppälä: Joo. Kun itse katsoo tätä asiaa, tässä on mielenkiintoinen muutos tapahtumassa justinsa. Aikaisemmin sovellus, mikä on rakennettu tiettyyn käyttötarkoitukseen, pikkuhiljaa alkaa laajenemaan. Siihen tulee uusia osapuolia toimimaan osaksi tätä kokonaisuutta. Niin kuin tässäkin nähtiin, kun me synnytetään tietäntyyppistä dataa täällä Suomisportissa, me voidaan aidosti hyödyntää sitä jossakin muualla. Varmasti myös tämä tulevaisuudessa voi tuoda tähän palveluun myöskin sellaisia toimijoita, ei välttämättä täältä julkisen toimijan puolelta, mutta myöskin yksityisen toimijan puolelta. Kyllähän luulisi, että yksityisilläkin toimijoilla voisi olla kiinnostusta liittyä osaksi tällaiseen platformiin, nimenomaan jos siitä syntyy enemmänkin se, että siellä rupeaa olemaan kisatapahtumia ja muita tapahtumia. Silloin tällä voi olla laajempia yhteiskunnallisia vaikutuksia tämän tyyppisellä järjestelyllä.

von der Pahlen: Paljon siinä on käyttäjiä tällä Suomisport-alustalla suunnilleen tällä hetkellä?

Saapunki: Itse asiassa me seurataan reaaliaikaisesti Suomisportin käyttöä. Tämän päivän luku on hieman vajaa 712 000 rekisteröitynyttä käyttäjää Suomisportissa.

von der Pahlen: Se on aika kunnioitettava määrä kuitenkin.

Saapunki: Joo ja kasvu on ollut aika vauhdikasta. 2017 kun tämä palvelu annettiin yhteisön käyttöön, kahden ensimmäisen vuoden aikana tuli noin puolet tuosta volyymista ja sen jälkeen vuosittain ehkä noin satatuhatta uutta käyttäjää on tullut Suomisporttiin. Tämä kasvuhan on aika paljon sidoksissa siihen, kuinka moni organisaatio käyttää tätä järjestelmää. Jokainen uusi käyttäjäorganisaatio tuo lisää näitä rekisteröityneitä käyttäjiä.

Seppälä: Minkälainen kattavuus tällä tällä hetkellä on, jos ajatellaan koko urheiluseurakenttää? Kuinka laaja?

Saapunki: Tämä on hyvä kysymys, ja sitä usein kysytään. Ihan tarkkoja tietoja ei ole olemassa siitä, kuinka paljon Suomessa on aktiivisia urheiluseuroja, kuinka paljon ihmisiä tämän toiminnan piirissä on. Mutta Suomisportin osalta voidaan todeta, että meillä on noin 2 000 seuraa, jotka tavalla tai toisella tällä hetkellä käyttävät Suomisportia. Se jakautuu siten, että osa seuroista käyttää julkisten tukien hakemiseen, osa seuroista käyttää oman toiminnan kehittämiseen ja osa seuroista käyttää hallinnollisen maksuliikenteen hoitamiseen. Tyyliin jäsenmaksut, harjoitusmaksut, kausimaksut, vastaavat. Lajiliittopuolella meillä on aika hyvä kattavuus tällä hetkellä. Muutamaa lajiliittoa lukuun ottamatta... Lajiliitotahan ovat Olympiakomitean jäseniä. Ne ovat tulleet mukaan tähän palveluun.

Seppälä: Toi kuulostaa aika pieneltä seuramäärältä, 2 000 seuraa, jos mä ajattelen itsekin sitä, että mä olen viidessä tai kuudessa seurassa.

Saapunki: Meillä on Suomisportin pohjalle rakennettu seurarekisteri, johon on YTJ:stä rekisteröity kaikki seurat. Siellä on reilu 8 000 seuraa. Tavallaan se on suhteellisen luotettava luku suomalaisten seurojen määrästä, mutta seurathan ovat hyvin erilaisia. On isoja, yksi laji, moni laji seuroja. Sitten on hyvin paljon pieniä seuroja, ja sitten mennään sinne ihan harrastusryhmiin ja tämäntyyppisiin. Tietysti kaikki voivat käyttää Suomisportia. Ottaa sen käyttöön.

von der Pahlen: Mistä se lähti se idea ja kehitystyö silloin alun perin liikkeelle?

Saapunki: 2015 vuonna käynnistettiin projekti, jonka tarkoituksena oli selvittää ensisijaisesti, että minkälaisia jäsenpalveluita urheiluyhteisö tarvitsee. Mä olin siinä projektipäällikkönä ja tein sen selvityksen. Aika nopeasti siellä tuli vastaan hallinnollisten prosessien automatisointi. Yhteisön organisaatiot olivat tottuneet lähettämään isoja määriä esimerkiksi laskuja, joka aika työllistävää. Sitten sen tarvekartoituksen pohjalta alettiin miettimään, että millä tavalla digitalisaatio voisi auttaa ihan siellä arjen työssä seuroissa ja lajiliitoissa. Seuraavassa vaiheessa tehtiin sitten laaja markkinakartoitus. Katsottiin, minkälaisia ratkaisuja on tarjolla. Silloin jo tiedettiin, että tämä henkilötietosuojaa koskeva sääntely tulee muuttumaan oleellisesti ja se tulee vaatimaan ihan uudenlaisia ominaisuuksia tammöisiltä tietojärjestelmiltä. Ja todettiin, että markkinoilta ei löydy ratkaisua, joka olisi tulevaisuuden ratkaisu, jonka seurauksena me sitten lähdettiin etsimään toimittajaa, jonka kanssa voitaisiin lähteä tekemään pitkäjänteistä yhteistyötä. Olympiakomiteana kun tässä toimitaan, tässä oli julkinen kilpailutus, jonka kautta me löydettiin teknologiakumppani toisaalta tähän järjestelmäkehittämiseen ja sitten kun tämä maksamisen automatisointi nousi hyvin keskeiseksi ominaisuudeksi, etsittiin ja löydettiin siihen hyvään maksupalvelutoimittaja. Näiden kahden avainkumppanin kanssa tätä yhteistyötä on tehty siten, että 2016 pilotoitiin ensimmäinen lisenssin hallintajärjestelmä muutaman lajiliiton kanssa. Ja siitä eteenpäin Suomisport on laajentunut. Tänä päivänä voidaan puhua ekosysteemiratkaisusta, jossa tämä yksilöinti, identiteetin hallinta on primäärifunktio. Henkilöt perustavat omia sport-tilejä. He hallinnoivat omia tietojaan, toimivat siellä järjestelmässä, käyttävät niitä palveluita, mitä kulloinkin tarvitsevat. Ja huoltajat voivat toimia lastensa puolesta tässä järjestelmässä.

[musiikkia]

von der Pahlen: Sä mainitsit Timo tämän teidän PUHTI-hankkeen. Oletko tietoinen, minkälaisia muita kehityshankkeita on hyte-puolella käynnissä, jotka ovat vastaavanlaisia tai ylipäänsä erilaisia alustahankkeita?

Ståhl: Joo. Tällä hetkellähän itse asiassa kansallisesti tämmöistä hyte-palvelutarjotinta kehitetään erityisesti hyvinvointialueille, kun nyt vuodenvaihteessa tämä sote-uudistus toteutuu vihdoin viimein ja tulee hyvinvointialueet. Tällä hetkellä haetaan kansallista digitaalista ratkaisua, jota nämä hyvinvointialueet voisivat modifioida ja ottaa käyttöön. Mitä on kaavailtu teemoina, keskeisiä on muun muassa liikunta, kulttuuri ja luonto. Puhutaan esimerkiksi liikuntalähettestä, kulttuurilähettestä, tietyistä liikuntapalveluista, palveluohjauksesta, hyvinvointitarkastuksesta, mikä itse asiassa on Omaolossa tällä hetkellä muun muassa ja sähköinen perhekeskus. Elikkä on paljon palveluja, ja tarkoituksena olisi nyt saada kansallisesti tämmöinen konsepti kehitettyä ja sitten alueille viedä se yhteiselle alustalle, jossa myös se kehittäminen tapahtuisi samanaikaisesti saman suuntaan samojen periaatteiden mukaan. Tällä hetkellähän kehitystä tapahtuu eri puolilla hyvin eri tavoin ja eri periaatteiden mukaisesti. Tämmöinen laaja kansallinen kehittäminen on tällä hetkellä menossa nimenomaan näihin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen digitaalisiin palveluihin liittyen.

Seppälä: Joo, tässä varmaan kehityksessä tulee juuri se, niin kuin Timo tuossa sanoi, että tulee tiettyä alusta, mutta sitten justinsa se, että kun näitä sovelluskohteita tai käyttötapauksia on monia, oleellista lienee se, että osataan kuitenkin pysyä tarpeeksi pienissä, tarpeeksi hallittavissa kokonaisuuksissa. Ja siitäkin mun mielestä tämä Suomisport on ollut hyvä esimerkki. Siinä on keskitytty näihin tiettyihin perusominaisuuksiin ja ei ole hirveällä vauhdilla lähdetty laajentamaan sitä toiminnallisuutta ennen kuin ne perusominaisuudet ovat olleet suhtkoht hyvässä kunnossa. Usein näissä sovelluskehitysprojekteissa erehdytäänkin siinä, että me yritetään laittaa liikaa ominaisuuksia sinne samaan sovellukseen, kun ehkä pitäisi jo miettiä rinnakkaisia vaihtoehtoja. Koska sitten me ollaan siinä ongelmassa taas, että sitten pitää yhtäkkiä sovelluksessa ollakin hakukone ja sitten pitää sieltä sokkeloista ruveta löytämään sitä oikeata tietoa. Se toiminnallisuus pitää pitää tietyllä tasolla ja sitten vaan pitää lähteä siihen strategiaan, että uusi sovellus tuo uuden käyttötapauksen. Näitä voi olla rinnakkain monia sovelluksia. Eräässä toisessa casessa, mikä tehtiin tuolla yritysmaailmassa, ei ajateltu justinsa, että on yksi sovellus, vaan siellä rakennettiin sitten sitä teollista laitetta varten jokaista käyttötapausta kohti oma sovellus. Ja siellä olikin käytännössä katsoen 24 sovellusta. Ne olivat vain niin yksinkertaisia sitten, että se operaattori, kuka operoi siinä kentässä, pystyi toteuttamaan just sitä juttua, mihinkä se sovellus oli tarkoitettu. Ei lähdetty sen pidemmälle. Mä olen nähnyt kyllä monia muitakin sellaisia, missä sinne on yritetty koko verkkokaupan käytännössä katsoen kaikki kiemurat rakentaa ja sitten sen sovelluksen käyttö on loppunut aika nopeasti.

von der Pahlen: Minkälaisia ajatuksia tämä herättää, kun te näette nyt esimerkiksi Suomisportin kehitystä tai tätä PUHTI-alustaa? Miten te näette, että missä kulkee se raja tai missä alkaa tulemaan ikään kuin sen yhden alustan tai yhden applikaation kasvun rajat vastaan ja missä vaiheessa kannattaisi vaan keskittyä siihen, että saa lisää käyttäjiä eikä lisää toiminnallisuuksia?

Saapunki: Tämä on hyvä kysymys, ja tähän me tietysti päivittäin pohditaan, koska tämä toiveitten tynnyri tämmöisessä järjestelmäkehityksessähän on loputon. Meillä viime vuonna tuli noin 18 000 asiakasyhteydenottoja Suomisportiin liittyen. Kyllä meillä sellainen aika selkeä fokus on, että tämä on hallinnon tuen työkalu. Elikkä hallinnolliset prosessit, jotka ovat perinteisesti vieneet aika paljon manuaalista resurssia, niitä on pyritty automatisoimaan. Siellä on tämä kilpailulupien, kilpailuoikeuksien hallinta, niihin liittyvät vakuutukset, tapahtumien hallinta, ryhmien hallinta, jäsenyyksien hallinta. Ja sitten tietysti tämä GDPR:n mukainen oman identiteetin hallinta sporttitilin kautta. Se, miten tämä laajentaminen nähdään, niin se nähdään ehkä ekosysteemikehittämisenä. Tällä hetkellä Suomisport keskustelee yli 60 yksittäisen järjestelmän kanssa. Aika tyypillinen tilanne on se, että Suomisport ja lajikohtainen kilpailujärjestelmä keskustelevat keskenään. Meillä on sitten tehty oppimisalustaintegraatiota, taloushallintointegraatiota, markkinointiviestinnän integraatiota, elikkä on pyritty löytämään hyviä nykyaikaisia ratkaisuja, jotka tukevat näitten meidän käyttäjien toimintaa arjessa.

Seppälä: Teillä on tästä kaikki itsellä. Te koordinoitte tätä kehitystä, ja teillä on tiimi tekemässä sitä koko ajan.

Saapunki: Joo kyllä, elikkä IPR:t on Olympiakomitealla. Lähtökohta on ollut se, että tämä on tavallaan urheiluyhteisön omistama ja meillä on tavallaan myöskin ylläpito- ja kehittämisvastuu sitä kautta ja käyttäjille vastuu tehdään heidän arkeansa helpommaksi. Meillä on Suomisportissa tuotekehitystiimi inhouse. Sitten meillä on tietysti teknologiakumppanilla kehittäjätiimi, joka vastaa siitä teknisestä kehittämisestä. Sitten meillä on asiakastuki ja viestinnän ja markkinoinnin tuki tässä. Voisi sanoa, että Olympiakomiteassa noin 12 ihmistä tekee enemmän tai vähemmän Suomisportin kanssa päivittäin töitä. Tuolla teknologiakumppanin puolella puhutaan 5-6 henkilötyövuodesta kokoaikaisena resurssina.

Seppälä: Joo.

von der Pahlen: Mites sitten Timon näkökulmasta, vähän itsekin viittasit, että tulee kaikenlaisia toiminnallisuksia ja tulee tämmöistä alustamaisuutta, miten välttää sen sudenkuopan siitä loppukäyttäjän käytettävyyden kannalta asiakkaan näkökulmasta, mutta ehkä myös sen loppukäyttäjän eli lääkärin tai hoitajan tai administraation näkökulmasta? Niin kuin Timo sanoi, kukaanhan ei halua käyttää semmoista, missä on ihan liikaa.

Ståhl: Joo. Jos mä mietin tätä hyte-palvelukonseptia, mitä nyt ollaan kehittämässä, siellä tavoitteena on, että se digitaalinen ratkaisu, mitä sinne alueelle vietäisiin edelleen kehitettyä, kokoaisi yhteen nykyisiä palveluita, mitä on monella eri paikalla. Esimerkiksi järjestöt tuottavat hirveästi erilaisia palveluja. Siellä on erilaisia appeja muun muassa ja muitakin digitaalisia palveluja, mutta niiden löytäminen on aika haastavaa. Se pyrkii vastaamaan siihen, että löydettäisiin ne palvelut yhä paremmin. Ja sitten toisaalta palvelujen kehittämisessä otettaisiin myös huomioon haavoittuvat ryhmät. He, joiden digivalmiudet ehkä eivät ole parhaimmat ja ei välttämättä ole aina paras pääsy niihin

digitaalisiin palveluihin, myös huomioitaisiin kun kehitetään palveluja ylipäänsä. Se on hyvä kysymys, että miten siitä saadaan riittävän rajattu, jotta se ei ole semmoinen, mistä ei löydy enää mitään. Se vaatii tietysti jonkinlaista älykkyyttä sinne alustalle myös ja asioiden kokoamista. Tässä nyt on otettu nämä kolme teemaa alustavasti haltuun. Siellä olisi tämä kulttuuriin, liikuntaan ja luontoon liittyvät palvelut. Siellä on sitten järjestöjen palveluja, mutta siellä on se alueen kuntien tuottamia palveluja ja näkymä ja yhteistyö sinne sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjiin hyvinvointialueeseen. Miten nämä kaikki toimivat keskenään siinä ja minkälaisia integraatioita sinne tulee eri järjestelmien välille, se jää vielä nähtäväksi. Se työ on aika alkuvaiheessa vielä. Mä näen sen aika haastavaksi, mutta tärkeäksi työksi, että lähdetään kokoamaan sitä. Kyllä kansalaisena on aika vaikea löytää haluamaansa palvelua tällä hetkellä. Kyllä mä näen, että tuo Suomisportkin on yksi semmoinen, minkä voisi tuoda sen kautta, jos sinne enemmän juuri näitä tapahtuma ruvetaan ilmoittamaan. Se olisi yksi toimija sitten siellä liikuntapuolella. Sinnepäin ollaan varmaan tämän hyte-palvelukonseptin osalta yhteydessä jatkossa vielä ja katsotaan, minkälaista yhteistyötä siinä pystytään tekemään.

Seppälä: Mulle tulee vähän uusi ehkä ajatus mieleen. Esimerkiksi Android-pohjaisiin matkapuhelimiin on mahdollista perustaa omia sovelluskauppoja. Nyt esimerkiksi mä tiedän sen, että nämä kaikki sovellukset, mitä Suomessa julkinenkin toimija tuottaa, ne ovat siellä Googlen Play-kaupassa tai Applen omassa kaupassa. Voisiko nyt sitten yhdessä tätä palvelutarjontaa, mitä me ollaan kehittämässä, me luotaisiinkin käytännössä katsoen markkinapaikka näille hyvinvointisovelluksille. Eli jokainen periaatteessa, joka ottaa sen uuden Android-puhelimen tai... Applessa se ei taida ihan olla vielä tänä päivänä mahdollista. Sä saisitkin tavallaan nämä yhteiskunnan tarjoamat palvelusovellukset aina kun sä otat sen puhelimen käyttöön, sinne omana markkinapaikkana. Nyt mun ei tarvitsisi kuin mennä sinne puhelimeen ja aukaista se kansio, ja siellä se kaikki tarjonta avautuisi mulle. Mun ei tarvitsisi enää mistään hakea sitä, vaan se tulisi tällaisena, että tässä on tämä kokonaisuus, mitä julkinen toimija tarjoaa tähän. Miltä tällainen Timo kuulostaisi?

Ståhl: Tuo on mielenkiintoinen ajatus ja ei varmaan kauhean mahdollon myöskään toteuttaa tälläkin hetkellä, koska meillä on palvelutietovaranto olemassa, mihin kaikki julkiset palvelut rekisteröivät ja ilmoittavat digitaaliset palvelut, mitä he tuottavat. Tässäkin, mitä nyt tehdään kansallisesti, tullaan hyödyntämään tätä palvelutietovarantoa. Tällä hetkellä pääasiassa siellä on julkisia palveluja, mutta sinne pitäisi saada nämä järjestöjen palvelut myös ja miksei yritysten palveluja, jos sitä halutaan palvelutietovarantona hyödyntää edelleen palvelujen kehittämisessä. Sitten pitäisi perata läpi se palvelutietovaranto, että mitkä siellä on niitä keskeisiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä palveluita. Niitä tuottaa sitten sinne omaan kokonaisuuteensa. Ihan mielenkiintoinen ajatus, ja täytyy vielä eteenpäin tätä myös, kun tätä kansallista konseptia tällä hetkellä kehitetään.

[musiikkia]

von der Pahlen: Mikään ei ole tietenkään ilmaista rakentaa tai ylläpitää. Kiinnostaa vähän kuulla myös Suomisportin siitä puolesta. Onko siinä jotain ansaintalogiikkaa Olympiakomitealle ja miten se toimii? Ja myös ehkä se, että miten se kehitystyö on aikanaan rahoitettu ja miten tämä ylläpito nykyään rauhoittuu?

Saapunki: Tämäkin on erittäin hyvä ja mielenkiintoinen kysymys, kun urheilussa aina rahat on aika tiukassa, mihin niitä rahoja sitten kohdennetaan. Silloin kun alettiin tätä Suomisportia valmistelemaan, silloin huomattiin, että tässä, puhutaan nyt sitten alustataloudesta tai verkkokauppamaailmasta, siellä syntyi uudenlainen ansaintalogiikka, joka perustuu palvelumaksuihin. Ajateltiin sitten, että olisiko tämä sellainen malli, jolla voitaisiin tämä Suomisport-järjestelmäkkin rahoittaa. Tämä kilpailutus, joka tehtiin, me etsittiin siinä myöskin sellaista teknologiakumppania, joka on valmis investoimaan tähän järjestelmään sillä ajatuksella, että sitten näillä transaktiomaksuilla maksetaan sitä investointia takaisin. Ja yksi peruste siinä oli se, että toisaalta me haluttiin tähän yksityinen rahoittaja, yksityinen vahva teknologiakumppani. Toisaalta me haluttiin huolehtia siitä, että meillä syntyy pitkäjänteinen kehitysyhteistyö, jossa myöskin teknologiakumppanilla on intressi tehdä hyvää palvelua, koska heidän investoinnin takaisinmaksuaika on riippuvainen siitä, kuinka paljon ennen kaikkea maksutapahtumia kulkee tuon järjestelmän kautta. Tämä oli se malli, millä me päästiin liikkeelle, eli keskeinen investointi tuli meidän kilpailutuksen kautta löydettyä teknologiakumppanilta. Tällä hetkellä tämä rahoituspohja perustuu osittain transaktiomaksuihin. Jokaisesta maksutapahtumasta, joka menee Suomisportin kautta, irtoaa transaktiomaksu, ja se jaetaan Olympiakomitean, meidän teknologiakumppanin ja maksupalvelutoimittajan kesken. Tämä muodostaa osan tästä rahoituspohjasta, ja tietysti ajatus on, että pitkällä aikavälillä saavutetaan sellaiset volyymit, että ylläpito- ja kehittämiskustannukset pystyttäisiin kattamaan näillä transaktiotuotoilla. Ihan vielä ei ole siinä vaiheessa, jolloin tietysti Olympiakomitean omia varoja on käytetty tähän kehittämiseen, ja näiden tiettyjen integraatiokumppaneiden kanssa on myöskin löydetty ratkaisuita, joissa integraatiokumppani on maksanut kehityskustannuksia. Tässä on aika tällainen monipuolinen rahoituspohja, mutta on pyritty siihen, että palvelu tuottaisi jatkuvaa kassavirtaa, joka mahdollistaisi sen, että se myöskin tulevaisuudessa olisi käytössä ja kehittyvä.

von der Pahlen: Joo, tosi mielenkiintoinen ja jopa vähän yllättävä tapa lähestyä sitä rahoitusta. Jos miettii hyte-puolta ja näin, varsinkin sote-puolella on ollut aika paljon tietenkin dikotomia yksityisen ja julkisen sektorin välillä, että kuka saa tuottaa mitä ja näin. Voisiko siellä joku samanlainen malli, missä esimerkiksi yksityinen sektori lähtisi rahoittamaan alustakehitystä, olla ok? Voisiko se toimia noudattaen vähän samaa logiikkaa kuin tässä Suomisportin kehityksessä?

Ståhl: En ole ihan tuolta kannalta miettinyt sitä, että voisiko vastaavalla tavalla olla yksityinen yritys hyte-palveluja kehittämässä. Meillä haasteena on, esimerkiksi meillä on paljon hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä appeja ja digitaalisia palveluja, mitkä on paljon rahoitettu hankerahoituksella. Se haaste on se jatkuvuus silloin siinä. Monessa niistä sen rahoituksen hiipumisen myötä niiden palvelujen kehittäminen on myös hiipunut. Siinä mielessä musta tämä Olympiakomitean ratkaisu on erittäin hyvä. Se on kestäväällä pohjalla lähtökohtaisesti. Meillä on täällä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen saralla laivan liikaa hankeperusteista kehittämistä, missä ei ole alusta asti mietitty sitä, miten se jatkuvuus taataan siinä sitten ja se ansainta logiikka, mikä tarvitaan sen jatkuvuuden turvaamiseksi. Me ollaan totuttu siihen, että kun me puhutaan julkisista palveluista, ne ovat lähtökohtaisesti

maksuttomia meille. Tuo on erittäin haastava kysymys, miten se ratkaistaan ja minkälaisella ansaintalogiikalla voisi julkisia palveluja, hyte-palveluja tulla kehittämään joku yritys silleen, että se saisi siitä sen omansa tietenkin pois, jolloin se pystyy pitämään yllä sitä palvelua kehittämästä eteenpäin. Nyt en heti osaa miettiä vastaavaa casea.

Seppälä: Mun mielestä tässä Olympiakomitea on ymmärtänyt tämän alustatalouden liiketoimintalogiikan ytimen. Se on jaettu liikevaihto, ja sen jaetun liikevaihdon kautta motivoidaan ne toimijat tulemaan osaksi tätä ja sitten, että he perivät tavallaan vuokraa näiltä käyttäjiltä siitä. En mä tiedä, johtaako tämä nyt siihen, että mä saan paljon kuraa niskalle, mutta jopa voisi ajatella sillä tavalla, että se julkinen tuottaja, joka tuottaa tällaisen palvelun, voisi velottaa. Jos me mennään vaikka terveydenhuoltoon tai muuhun, siihenhän liittyy tiettyjä rahallisiakin transaktioita, vaikka ne ovat hyvin pieniä verrattuna yksityisen puolen transaktioihin. Kyllähän mulla tulee se, että miksei julkinen toimija voisi veloittaa vaikka kuukausimaksua siitä, että se ylläpitää kuluttajalle terveydenhuoltosovellusta. Me oletetaan vain, että se tulee jostakin sieltä kaivosta se raha ja me voidaan sillä tehdä näitä asioita, mutta mun mielestä tämä on vakava ongelma siinä, että meidän pitää myöskin pystyä ylläpitämään niitä palveluita, jos ne koetaan käyttäjämääriltään järkeviksi. Tietenkin pitää myöskin sanoa toisaalta se, että jos ne käyttäjämäärät ovat pieniä, silloinhan ei tietenkään kannata sitä sovellusta ylläpitää, vaan voidaan ajaa se alas. Mutta silloin myöskin se kuluttaja joutuu, jos se tulee maksulliseksi, se joutuu miettimään aidosti sitten, että kuinka loppujen lopuksi tarpeellinen tämä on sille loppukäyttäjälle.

Ståhl: Tähän liittyen yksi haaste on se, että meillä paljon puhutaan hyte-palveluista (--) [epäselvää] meillä on paljon järjestöjä mukana. Järjestöjen toiminta, mitä enemmän mennään sinne ruohonjuuritasolle, se on yhä enemmän vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoistoimijoita on mukana siinä yhdistystoiminnassa, jäsenoiminnassa. Silloin sen päälle on vaikea rakentaa ansaintalogiikkaa tai maksuja, mikä olisi sen järjestön vastuulla. He olisivat osallistumassa alustan tai jonkun muun ylläpitoon. Ei se mahdotonta ole. En mä sitä sano, mutta se tuo omat haasteensa siihen, kun se toiminta volyymiltaan perustuu vapaaehtoisuuteen.

Seppälä: Joo.

von der Pahlen: Se tuo omat haasteensa tähän kokonaisuuteen (--) [epäselvää] palveluja ja järjestöjä, mitkä on tarkoitettu kaikille.

von der Pahlen: Niin ja jotenkin se hämää myös osittain, että suuri osa maailman kaikista alustoista on näennäisen maksuttomia loppukuluttajille, vaikka me tietenkin maksetaan siitä kaikki tiedetään kovaa hintaa muilla tavoin. Mutta se, että jos mä saan Googlen ja Facebookin kaikki palvelut ilmaiseksi, miksi mun pitää maksaa jostain vähän ikään kuin heikommasta julkisesta alustasta, josta mä kuitenkin samaan aikaan vaadin, että sen pitäisi toimia yhtä hyvin kuin vaikka Googlen palvelut. Se on aika paha tilanne olla myös alustakehittäjä. Siitä tulee myös mieleen se, että voiko sen ajatella myös toisin päin, että miksi julkisen sektorin pitää välttämättä kehittää nämä kaikki alustat itse. Eihän se kaikkea varmaan kehitäkään, mutta onko se mahdollista, että se ansaintalogiikkaa on sillä yrityksellä, mutta ei loppukäyttäjään nähden, vaan julkiseen sektoriin nähden. On joku alusta kehittäjä vähän niin kuin tässä Olympiakomitean casessa. Siinä on sitten jaettu upside. Se on ehkä vähän erilainen sitten, jos yritys myy ja vuokraa palvelua julkiselle sektorille ja julkinen sektori ottaa siitä sen maksun, mutta säästää kuitenkin aika paljon kehitys- ja ylläpitokuluissa. Alustatalouden ajatuksiinkin kuuluu se, että sun pitäisi hakeutua myös siihen, missä kaikki käyttäjät ovat ja niihin ratkaisuihin, jotka jo toimivat eikä välttämättä luoda kaikkea itse nolasta.

Ståhl: En pidä mitenkään mahdottomana tuota. Me ollaan aika uuden edessä nyt. Me tällä hetkellä kansallista digitaalista ratkaisua ollaan vasta määrittämässä. Ei ole päätetty, minkälainen se tulee olemaan. Ja kun meillä hyvinvointialueet ovat uusi organisaatio, ne ovat kuitenkin aika vahva organisaatio. Ne ovat aika isoja ne alueet, kun vertaa aikaisemmin yksittäisiä kuntia vaikka ja sairaanhoitopiirejä. Sairaanhoitopiirejäkin on ollut huomattavasti enemmän aikaisemmin tai sanotaanko niin, että sairaanhoitopiirin vastuu oli huomattavasti pienempi, mikä nykyään on hyvinvointialueilla. Siellä on paljon enemmän myös kun rahaa ja vastuuta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sosiaali- ja terveystalouden kautta. Siellä on pelastuslaitos myöskin. Mutta tämän myötä se tuo ehkä uusia mahdollisuuksia sen alueellisen toiminnan kehittämiseen ja että sinne voisi muodostua jonkinlainen toisenlainen ekosysteemi mitä tulee tähän hyte-palvelujen kehittämiseen ja siihen, että millä tavalla niitä rahoitetaan ja kuka ne rahoittaa. Se on selkeä, että me on totuttu siihen, että me pyritään siihen, että me ollaan huolestuneita niistä kansalaisista, joilla tällä hetkellä ehkä ei mene kauhean hyvin ja heitä pyritään auttamaan ja saamaan eteenpäin elämässä ja heidän haasteisiin vastaamaan erilaisilla julkisilla palveluilla ja järjestöjen palveluja. Silloin sille kuluttajalle tässä ei voi sälyttää niitä kuluja, niin kuin sä sanoit. Mikä se toinen logiikka siinä sitten on ja kuka sen maksaa? Onko se sitten hyvinvointialue ja onko ne kunnat siellä? Ja entä palveluntuottajat, järjestöt, pystyvätkö he osallistumaan niihin kustannuksiin? Ne ovat varmaan pohtimisen arvoisia asioita.

von der Pahlen: Joo ja toki ei ole mitään hirveän helppoja kysymyksiä, jos pitää keksiä ikään kuin mallit uudestaan, mutta onneksi on aika paljon myös hyviä esimerkkejä onnistuneista sekä julkisen että yksityisen puolen hankkeista. Tähän loppuun vielä: Miltä näyttää Suomisportin seuraavat vuodet? Mitä siellä toiveiden tynnyristä lähdetään toteuttamaan mahdollisesti? On ollut hieno seurata nyt tämä viimeiset viisi vuotta. Aika paljon on saatu aikaiseksi. Mitä seuraavaksi?

Seppälä: Jos tätä kehittämissä polkua ajattelee, siellä nämä peruspalikat tavallaan, mitä me ollaan lähdetty tavoittelemaan, ne alkavat olemaan aika hyvin kunnossa. Siellä ehkä enempi on kyse hienosäätämisestä. Ensi vuosi meillä on painopiste ennen kaikkea taustajärjestelmien päivittämisessä. Tulee toisaalta tietysti tietoturva ja tietosuojavaatimusten kautta, että pitää käyttää ajantasaisia työkaluja, kun ohjelmistoja kehitetään. Kolmas ehkä kehitysalue on mobiilipalvelut. Pyritään tekemään mobiiliapplikaatiosta entistä helppokäyttöisempi, entistä selkeämpi, että siitä tulee semmoinen arjen sporttitili, jonka kautta itse tai huollettavien osalta voi hallinnoida sitä sporttiarkea niitten urheiluseurojen ja lajiliittojen kanssa, jotka Suomisportia käyttävät. Itsetarkoitushan ei ole tietojärjestelmä, vaan kyllä meidän tarkoitus on tukea hyvää hallintoa ja helpottaa arkea urheiluyhteisössä. Silloin kun alettiin tätä tekemään, huomattiin että pystytään tekemään entistä käyttäjälähtöisemmin kehitystyötä. Se oli yksi keskeinen periaate, että me

pyritään tuomaan se palvelu mahdollisimman helppokäyttöiseksi nimenomaan mobiilikäyttöliittymään. Se ohjasi tietysti meidän toimittajavalintojakin. Meidän missio tässä on, että miten me saadaan suomalainen urheiluyhteisö toimimaan fiksummin, miten saadaan urheiluyhteisö innostamaan ihmiset liikkumaan, harrastamaan liikuntaa vauvasta vaariin. Suomisport on siinä apuvälineenä ja työkaluna.

Seppälä: Mä tähän loppuun ehkä haluaisin vielä korostaa sitä, että mä olen aina sanonut sitä, että mä tykkään yksinkertaisista esimerkeistä. Mun mielestä vähättelemättä sitä tietenkään, mitä tässä Suomisportissa on saatu aikaiseksi, mun mielestä tämä on tosi loistava homma ja itse käytän sitä useissa jutuissa, mun mielestä me ollaan onnistuttu yksinkertaisella tavalla valjastamaan ne alustatalouden perusperiaatteet tähän julkisen sektorin käyttöön. Mun mielestä tämä 7 vuoden tarina sieltä 2015 vuodesta lähtien, että ollaan lähdetty nollassa liikkeelle, ollaan saatu mukaan 2 000 urheiluseuraa on 700 000 käyttäjää. On ansaintalogiikka periaatteessa, mikä mahdollistaa sen, että homma voi mennä eteenpäin. Mä näen, että tässä on niin paljon opittavaa tässä casessa. Mun mielestä pitäisi ehdottomasti tämä Suomisportin tarina saada dokumentoitua julkiseen käyttöön laajemmin tällaisena ”oppimateriaalina”. Tämä on vaan mun mielestä niin hyvä tarina, ja tätä tarinaa pitäisi pystyä kertomaan laajemmalle tässä yhteiskunnassa.

von der Pahlen: Täysin samaa mieltä. Onnittelut hyvästä työstä tietenkin. Se on hieno esimerkki. Me ollaan aika monta kuitenkin julkista toimijaakin tavattu tämän podcastin tiimoilta ja käyty näitä keskusteluita. Kaikki painivat vähän näiden samojen kysymysten äärellä tällä hetkellä. On kovat paineet tuottaa toimivia alustoja. Se ei ole mikään maailman kiitollisin tilanne olla nimenomaan, kun pitäisi luoda Google-standardia, pitäisi luoda ilmaiseksi, pitäisi luoda kustannustehokkaasti, pitäisi pystyä ylläpitämään. Siinä mielessä samaa mieltä siitä, että tämä Suomisport olisi hyvä esimerkki tuoda esille laajemminkin ja yrittää oppia siitä. Toivotaan, että samanlaisia syntyy lisää maailmaan ja myös että hyte-puoleen löytyy joku hyvä ratkaisu. Kiitos paljon keskustelusta kaikille.

Seppälä: Kiitos.

Saapunki: Kiitos.

Ståhl: Kiitos.

[musiikkia]